

та кооперації, розвитку та поглиблення суспільного поділу праці. Крім того, він дає змогу вирішувати правовим способом організаційні, економічні, технічні, соціальні та інші питання, що виникають у діяльності суб'єктів господарювання [3, с. 198].

Особливістю господарських договорів можна вважати і спеціальний суб'єктний склад. І цей склад нерозривно пов'язаний з поняттям суб'єкта господарювання. Суб'єктами господарювання є юридичні або фізичні особи, які на основі юридично відокремленого майна безпосередньо здійснюють передбачену законодавством та їх статутом господарську діяльність і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна.

Ознаками суб'єкта господарського права є наявність: 1) певної організаційно-правової форми, в якій здійснюється господарська чи управлінська діяльність; 2) юридично відокремленого та закріпленого за суб'єктом майна (основні фонди, обігові кошти тощо) через прийняття установчих документів, самостійний баланс, відкриття рахунків у банках; 3) господарської правосуб'єктності, тобто можливості набувати від свого імені майнових та особистих немайнових прав, виконувати зобов'язання, виступати в судових органах.

Суб'єкти господарювання реалізують свою господарську компетенцію на основі прав: власності; господарського відання; оперативного управління; оперативно-господарського використання майна.

Чинне законодавство України виходить з того, що всім господарським зв'язкам, які формуються між непідпорядкованими суб'єктами господарювання, необхідно надавати договірної форми.

Господарські відносини між суб'єктами господарювання, які перебувають в юридично нерівному становищі (відносинах субординації), можуть мати як договірний, так і недоговірний характер. У тому разі, коли юридичною підставою виникнення господарських правовідносин є угода, між такими суб'єктами має місце господарсько-договірний зв'язок.

Підводячи підсумок, відмітимо, що не всі питання регулювання господарських договорів при застосуванні норм цивільного і господарського права на сьогодні вирішені в повному обсязі. Як критерії розмежування цивільних і господарських договорів на сьогодні найбільш визнаними є такі, як особливість суб'єктного складу, мети і характеру договорів. Дана позиція дозволяє точно застосовувати особливості норм ГК України в порівнянні з нормами ЦК України.

Література

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 року (редакція від 19.02.2016 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 року (редакція від 19.02.2016 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Чернега А. П. До поняття договору у сфері господарських відносин / А. П. Чернега // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 2. – С. 197-201

УДК 347.78

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Громадський Р. – магістрант, гр. ПРЗмвн-11

Науковий керівник - к.ю.н., доцент Скірський І.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Ефективне використання інтелектуального потенціалу нації сьогодні є проблемою, що потребує постійної уваги і підтримки з боку держави. Створення цивілізованого ринку інтелектуальної власності передбачає формування його основи - надійного захисту інтелектуальної власності.

Після створення об'єкту інтелектуальної власності не менш важливим є етап його включення в господарський оборот. Саме на цьому етапі об'єкт інтелектуальної власності приносить правовласнику прибуток чи іншу користь, власне те, заради чого він і був створений. Однак, як тільки інформація про об'єкт інтелектуальної власності стає відомою недобросовісним конкурентам, у них виникає спокуса використати його у своїх інтересах. При цьому порушник прав знаходиться в більш вигідних умовах, чим правовласник: він не несе витрат на стадії створення та охорони об'єкта інтелектуальної власності [1, с. 88].

У наш час фактор захисту прав здобуває особливо великого значення, тому що у зв'язку зі швидким розвитком технологій, з'явилася можливість

порушення прав у таких обсягах, що були неможливі раніше. Тому без належної правоохоронної інфраструктури, що забезпечує як захист прав, так і обмеження можливості одержання аналогічних прав іншими, система охорони інтелектуальної власності не може бути ефективною.

Цивільно-правова доктрина визначає дві форми захисту прав - юрисдикційну і неюрисдикційну. Неюрисдикційна форма передбачає захист права інтелектуальної власності своїми силами, без звернення за допомогою до державних або інших компетентних органів, тобто самозахист.

Юридичні форми захисту застосовують два порядки захисту: загальний (судовий) та спеціальний (адміністративний). Загальний порядок захисту здійснюється судами. Спеціальний порядок захисту прав здійснюється органами Державної служби інтелектуальної власності України, органами Антимонопольного комітету України, фіскальними та іншими органами в межах їх повноважень.

Можна констатувати, що сьогодні в Україні вже сформована законодавча й організаційна системи

державних органів, які прямо або опосередковано забезпечують захист прав у сфері інтелектуальної власності. Також активно удосконалюється нормативно-правова база у сфері інтелектуальної власності з урахуванням міжнародних стандартів, насамперед, встановлених Угодою Світової організації торгівлі про торгові аспекти прав інтелектуальної власності. Але деякі питання щодо захисту інтелектуальної власності в законодавстві України ще не вирішені, наприклад такі як:

1. Закон України «Про авторське право та суміжні права» [2] не встановлює вичерпного переліку творів, що можуть бути об'єктом спору. З одного боку, це є правильним, оскільки творча індивідуальність особи може виражатися у найрізноманітніших формах. Це також відповідає принципам Всесвітньої конвенції про авторське право [3]. Однак, з іншого боку, відсутність легального визначення переліку творів породжує у судовій практиці різні спори, що призводить як до безпідставної відмови авторам творів у захисті їх авторських прав, так і до безпідставного розширення такого захисту.

2. Щодо строків одержання патенту, то в Україні є два види патентів: дійсний і деклараційний. Перший видається на 20 років, однак, щоб його отримати необхідно чекати 4-6 років від часу подання заявки, що унеможливує укладення ліцензійних договорів. На відміну від дійсного, деклараційний патент в Україні винахідник може отримати вже через 7 місяців, але його на визнає світове співтовариство.

3. Суперечності мають місце в Законі України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» [4], в якому передбачено можливість примусового припинення майнових прав на винаходи і корисні моделі. Так, стаття 30 цього Закону містить припис, за яким, якщо винахід (корисна модель), крім секретного винаходу (корисної моделі), не використовується або

недостатньо використовується в Україні протягом трьох років починаючи від дати публікації відомостей про видачу патенту або від дати, коли використання винаходу (корисної моделі) було припинено, то будь-яка особа, яка має бажання і виявляє готовність використовувати винахід (корисну модель), у разі відмови власника прав від укладання ліцензійного договору може звернутися до суду із заявою про надання їй дозволу на використання винаходу (корисної моделі). Примусове припинення чинності майнових прав на винахід (корисну модель), передбачене частиною 1 статті 30 Закону, не узгоджується з частиною 5 статті 9 цього ж Закону, яка передбачає, що строк збереження роботодавцем чи його правонаступником службового винаходу (корисної моделі) як конфіденційної інформації у разі його невикористання не повинен перевищувати чотирьох років. Виходить, що частина 1 статті 30 не поширюється на частину 5 статті 9 цього ж Закону. Ще більшою мірою ускладниться розгляд спорів з цього приводу, коли право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок, створені у зв'язку з виконанням трудового договору, буде визнане спільним за творцем і фізичною або юридичною особою, де або в якій він працює (частина 2 статті 429 Цивільного кодексу України [5]).

Забезпечення ефективного розвитку процесів створення та використання об'єктів інтелектуальної власності потребує проведення цілеспрямованих, системних та скоординованих дій з боку органів державної влади.

Отже, хоча сьогодні в Україні є достатньо сформована нормативно-правова база, що регулює відносини в сфері інтелектуальної власності, система правової охорони інтелектуальної власності діє недостатньо ефективно, а також існує ряд колізійних норм, які необхідно усунути при подальшому вдосконаленні вітчизняного законодавства.

Література:

1. Цибульов П.М. Введення до інтелектуальної власності : навчальний посібник. – К.: Державний інститут інтелектуальної власності, 2008. – 124 с.
2. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року (редакція від 13 січня 2016 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року : Декларація ЮНЕСКО від 06.09.1952 року (приєднання від 23.12.1993 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15 грудня 1993 року (редакція від 05 грудня 2012 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року (редакція 01 січня 2016 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

УДК 346.31

МІСЦЕ ГРОШОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ В СИСТЕМІ ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНОГО ПРАВА

Лебідь О. – магістрант, гр. ПРЗмвн-11

Науковий керівник - к.ю.н., доцент Світлак І.І.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

При висвітленні основних ознак грошового зобов'язання часто спостерігається традиційна недооцінка «своєрідності» грошової частини майнового зобов'язання. В переважній більшості досліджень з господарського, цивільного і фінансового права важко знайти окремий аналіз

«грошового зобов'язання» як цілісного механізму із своїми закономірностями, поняттями, методами впорядкування, класифікацією, властивостями. В юридичній літературі розроблялися в основному проблеми виконання окремих грошових зобов'язань, наслідки знецінення грошей, вплив зміни купівельної